

RİSKLİ BİNALARIN TESPİT EDİLMESİ HAKKINDA ESASLAR 7-Örnekler 2

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Alt Yapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Amaç

- Mevcut Yapılar için RBTE yönteminin farklı taşıyıcı sistem özelliklerine sahip binalara uygulanması ve sonuçların DBYBHY 2007 ile karşılaştırılması
- RBTE ile tasarım yönetmeliklerinin uyumunun irdelenmesi

Kapsam

- Geçmiş depremlerden etkilenmiş 4 adet bina
  - DBYBHY doğrusal elastik yöntem
  - DBYBHY doğrusal elastik olmayan yöntem
  - RBTE
- Yeni tasarlanan 3 adet bina
  - Binalar DBYBHY 2007'ye göre tasarlanmıştır.
  - DBYBHY doğrusal olan ve olmayan yöntemler
  - RBTE
- Mevcut 3 bina
  - DBYBHY doğrusal ve doğrusal olmayan yöntemler
  - RBTE

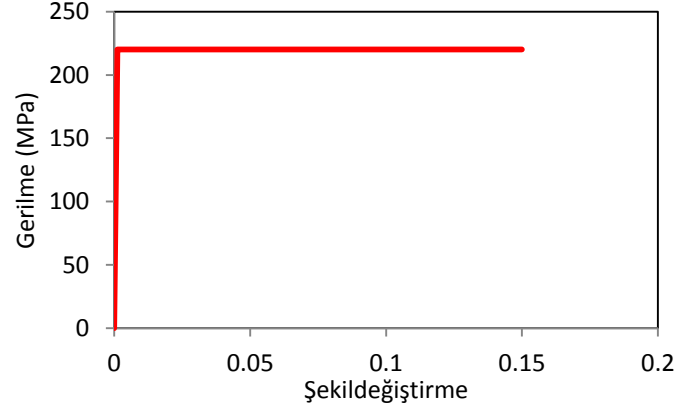
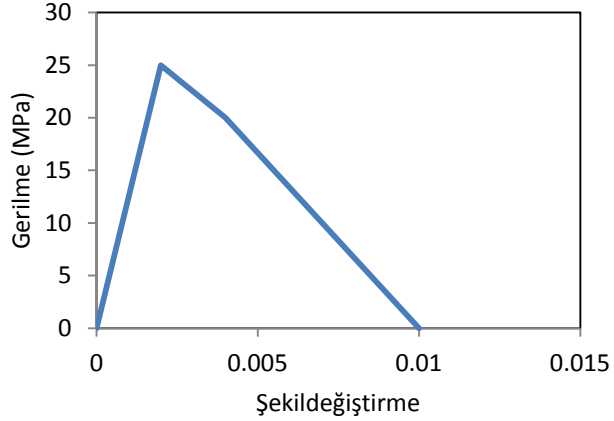
Hedeflenen Kriterler

- Yeni tasarlanmış binaların RBTE'ye göre riskli olmaması
- Geçmiş depremlerde hasar görmüş binalara uygulandığında RBTE'nin daha emniyetli tarafta kalması
- RBTE sonuçlarınınin DBYBHY sonuçları ile genel olarak uyumlu olması

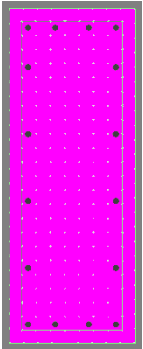
DBYBY 07 Çözümlerinde Yapılan Kabulleri

Doğrusal olmayan artımsal itme yöntemi ile değerlendirme

Kullanılan Beton ve Çelik Modeli

Kolonlar

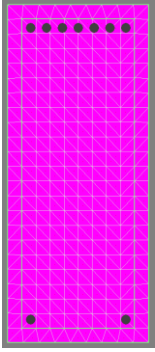

Tüm kolonlar fiber yaklaşımı ile modellenmiştir.

DBYBY 07 Çözümlmelerinde Yapılan Kabulleri

Doğrusal olmayan artımsal itme yöntemi ile değerlendirme

Kirişler

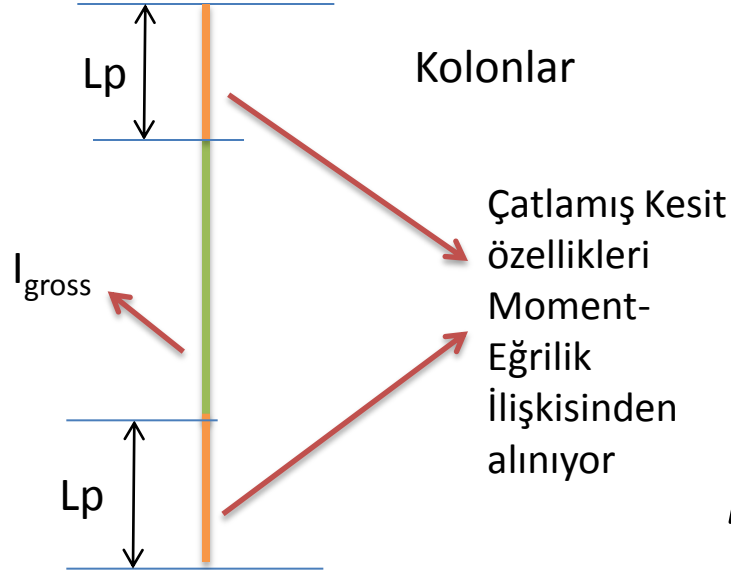

Tüm kirişler moment – plastik dönme ilişkileri ile modellenmiştir.

Etkin Rijitlikler

Kolonlar

Kirişler

Kirişlerde çatlamış kesit oranı"2007 Deprem Yönetmeliği" ile uyumlu olarak 0.4 alınmıştır.

Tüm Elemanlarda Plastik Mafsal Boyu = $L_p=0.5H$

DBYBY 07 Çözümlerinde Yapılan Kabulleri

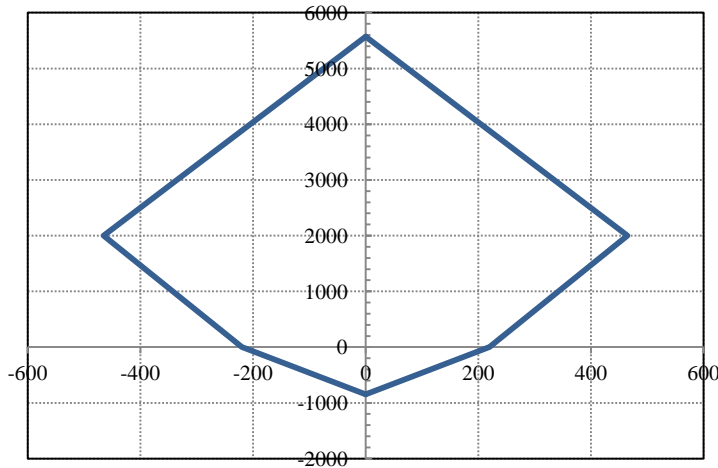
Doğrusal elastik yöntem ile değerlendirme

Çatlamış kesit rijitlik oranları, tüm katlarda kat bazında katın ortalama aksenal yük seviyesine göre uygulanmıştır.

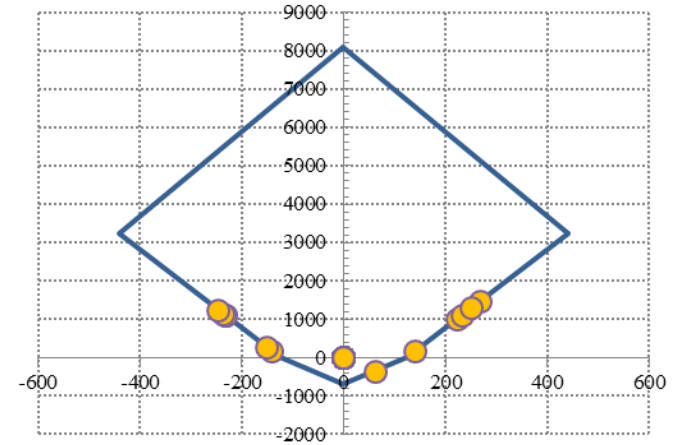
Kirişler 0.4 değeri kullanılmıştır.

(a) Kirişlerde: $(EI)_e = 0.40 (EI)_o$

(b) Kolon ve perdelerde, $N_D / (A_c f_{cm}) \leq 0.10$ olması durumunda: $(EI)_e = 0.40 (EI)_o$
 $N_D / (A_c f_{cm}) \geq 0.40$ olması durumunda: $(EI)_e = 0.80 (EI)_o$

4 noktalı
Moment-Normal
Kuvvet ilişkisi

İncelenen Binalara Ait Genel Sonuçlar

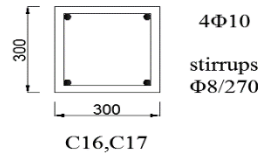
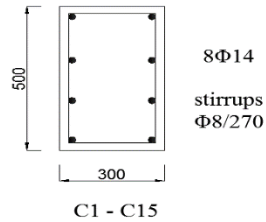
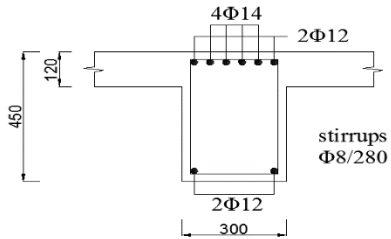
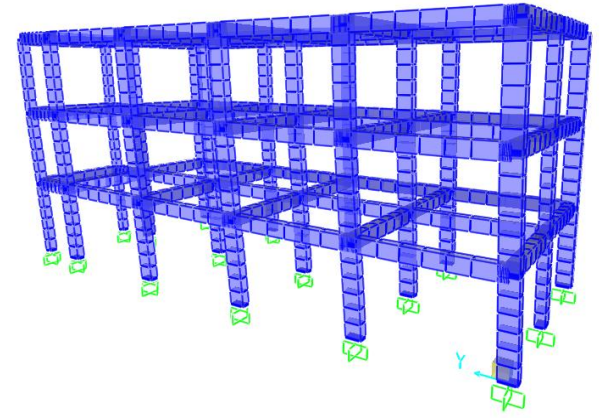
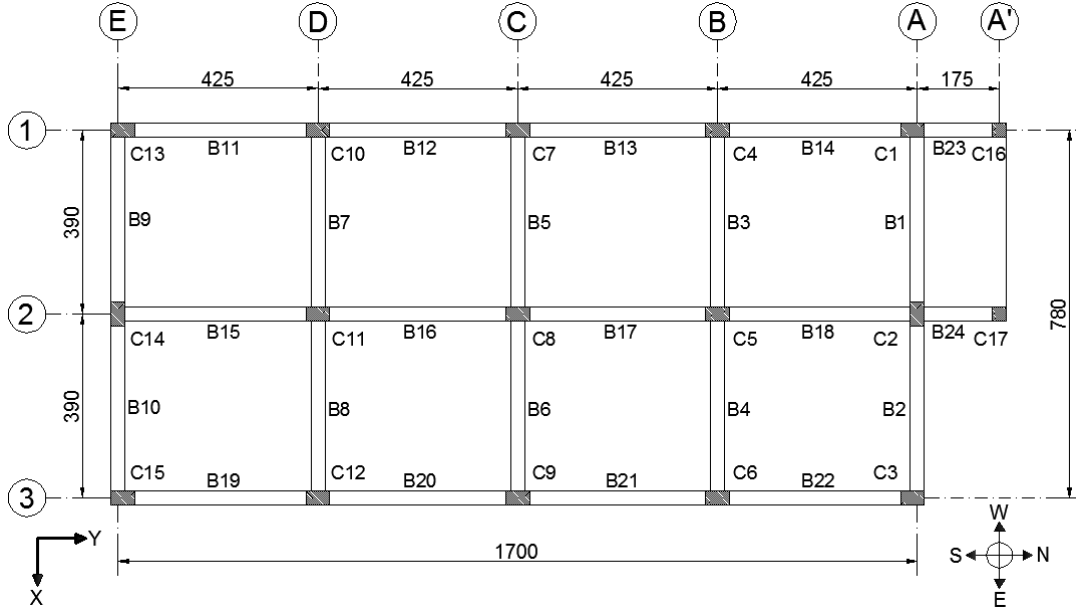
Bina	Durum	Yapım Tarihi	Kat Sayısı	Beton Dayanımı f_{cm} (MPa)	Çelik Sınıfı f_{ym} (Mpa)	Taşıyıcı sistemi	Deprem Bölgesi	Zemin	Doğrusal Olmayan Yöntem		Doğrusal Elastik Yöntem		Riskli Bina Tespiti		
									Maks. Göreli Kat Öteleme	Performans	Maks. Göreli Kat Öteleme	Performans	Maks. Göreli Kat Öteleme	Performans	Riskli Kolonların Taşıma Gücüne Katkısı
1	Ağır Hasarlı	1990	3	16	220	Çerçeve	2	Z3	0.023	Göçme	0.016	Göçme	0.016	Riskli	100%
2	Yıkılma	1995	6	25	220	Çerçeve	2	Z3	0.024	Göçme	0.023	Göçme	0.025	Riskli	100%
3	Hafif Hasar	1998	4	15	420	Perde+Çerçeve	1	Z2	0.010	Göçme	0.011	Göçme	0.016	Riskli	>30%
4	Ağır Hasarlı	1999	4	10	420	Çerçeve	1	Z3	0.012	Can Güvenliği	0.025	Can Güvenliği	0.031	Riskli	>30%
5	Yeni Tasarım		3	25	420	Çerçeve	1	Z3	0.01	Can Güvenliği	0.01	Göçme Öncesi	0.016	Riskli	36%
6	Yeni Tasarım		5	25	420	Perde+Çerçeve	1	Z2	0.006	Can Güvenliği	0.009	Can Güvenliği	0.0095	Risksiz	0%
7	Yeni Tasarım		7	25	420	Perde+Çerçeve	1	Z3	0.0096	Can Güvenliği	0.01	Göçme	0.014	Risksiz	2%
8	Mevcut bina	1994	5	10	220	Çerçeve	2	Z2	0.012	Göçme Öncesi	0.0095	Göçme Öncesi	0.098	Riskli	%32
9	Mevcut bina	1970 öncesi	6	10	220	Çerçeve	2	Z3	0.043	Göçme	0.021	Göçme	0.023	Riskli	100%
10	Mevcut bina	1970 öncesi	6	12	220	Çerçeve	1	Z2	0.02	Göçme	0.014	Göçme	0.015	Riskli	>30%

ile verilen binalar detaylandırılmıştır.

Bina 1

Kritik Kat Taşıyıcı Sistemi

Kat Sayısı=Z+2N
Kiriş Boyutları= 30x45 cmxcm

Bina 1

2011 Van Depreminde Ağır Hasar Görmüştür.

C2

C7

C9

C15

C11

C11

C13

Bina 1

Malzeme Özellikleri:

Mevcut Beton Dayanımı: 16 MPa

Mevcut Donatı Dayanımı: 220 MPa

2. Derece Deprem Bölgesi

Zemin Z3

Tüm Yöntemlerde Uygulanan Yükleme Kombinasyonları

$$G+nQ+E_x$$

$$G+nQ-E_x$$

$$G+nQ+E_y$$

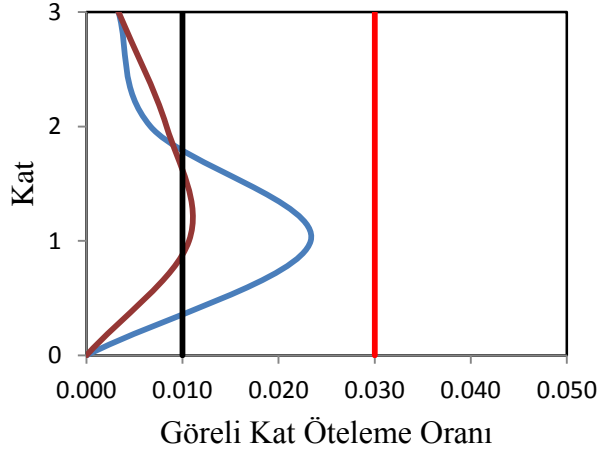
$$G+nQ-E_y$$

Bina 1

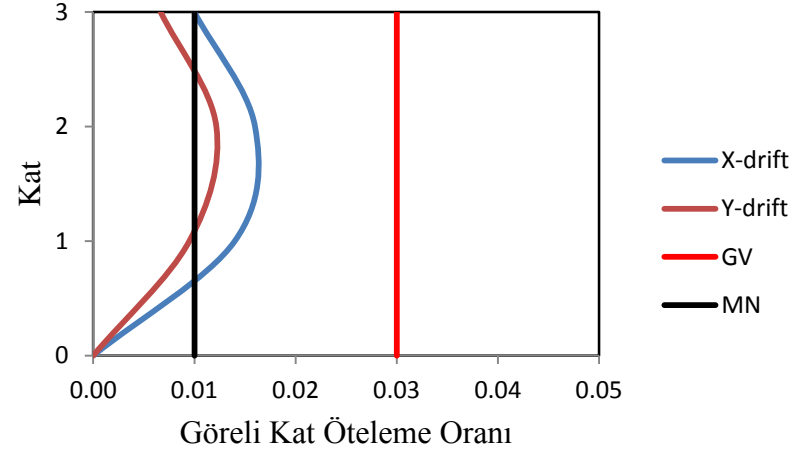
Çözümleme Sonuçları

Yöntem	Performans
Artımsal İtme (DBYBHY 2007)	Göçme
Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)	Göçme
RBTY	Riskli

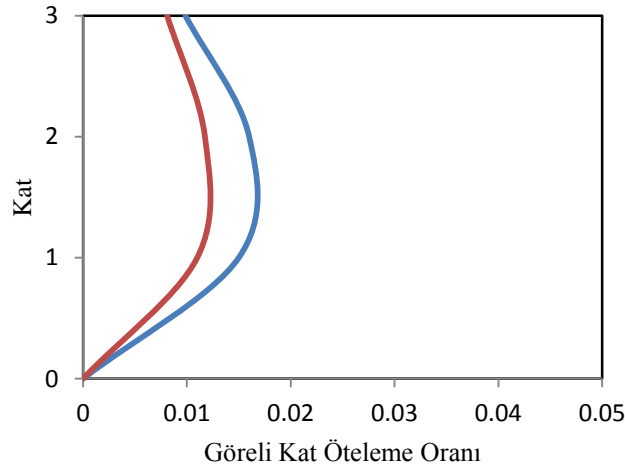
Bina 1

Artımsal İtme (DBYBHY 2007)

Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)

RBTE

Bina 1

Kritik Kat

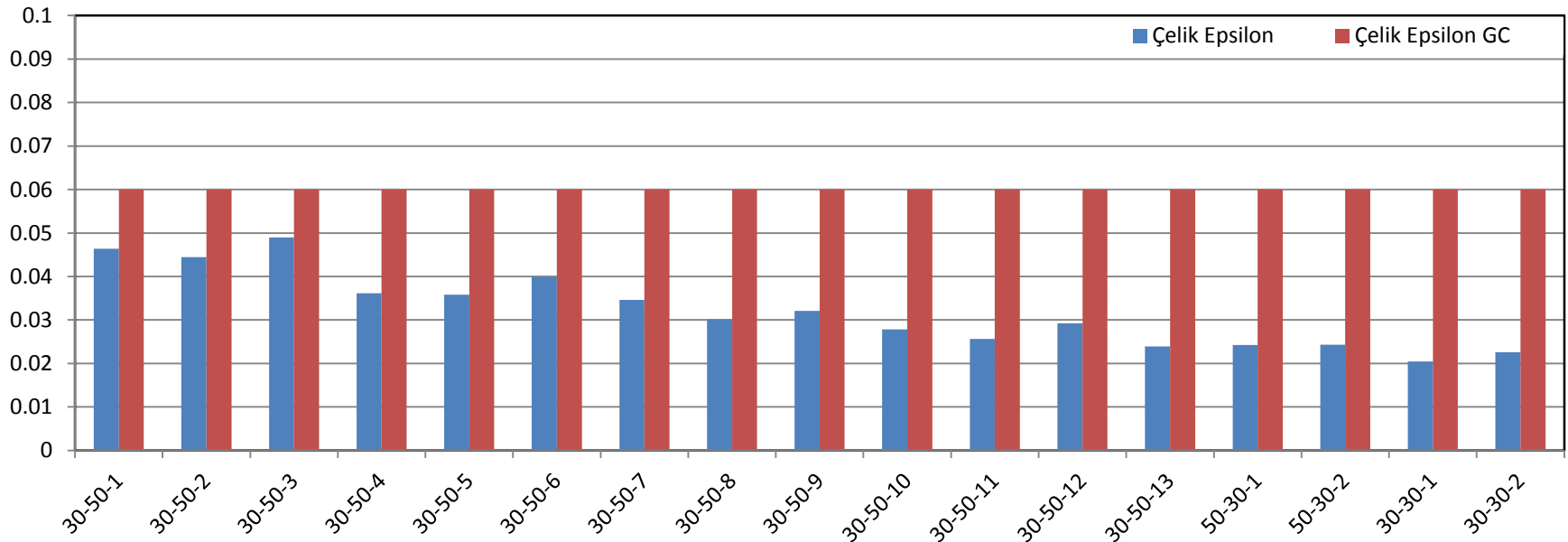
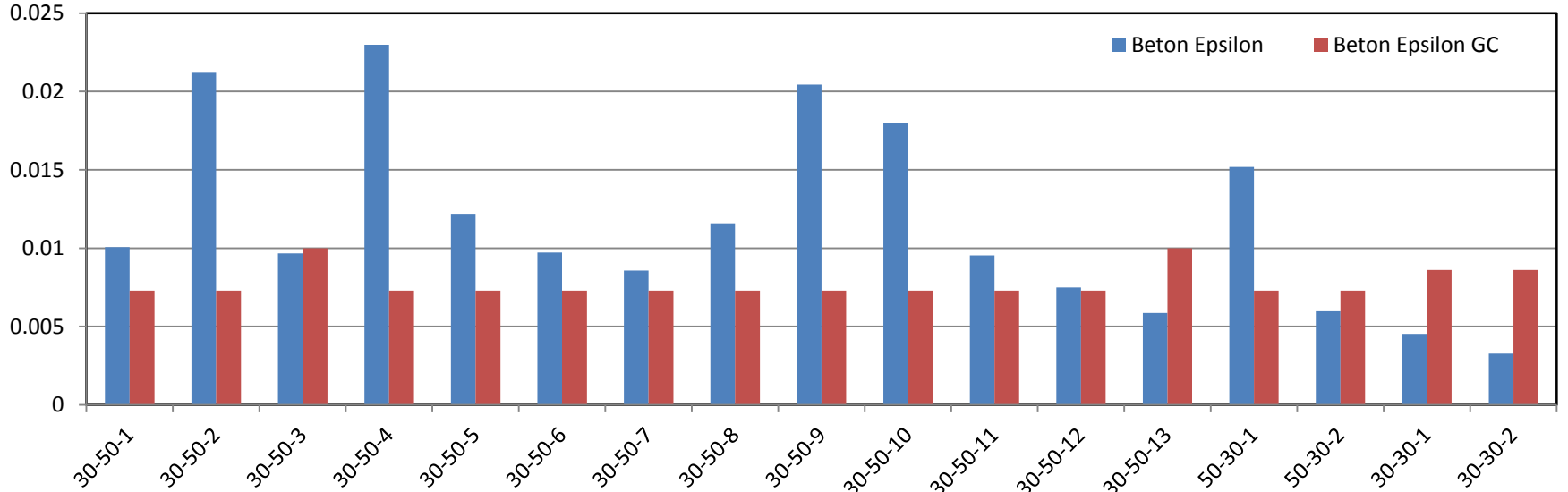
X yönü Eleman Değerlendirmeleri

Beton_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

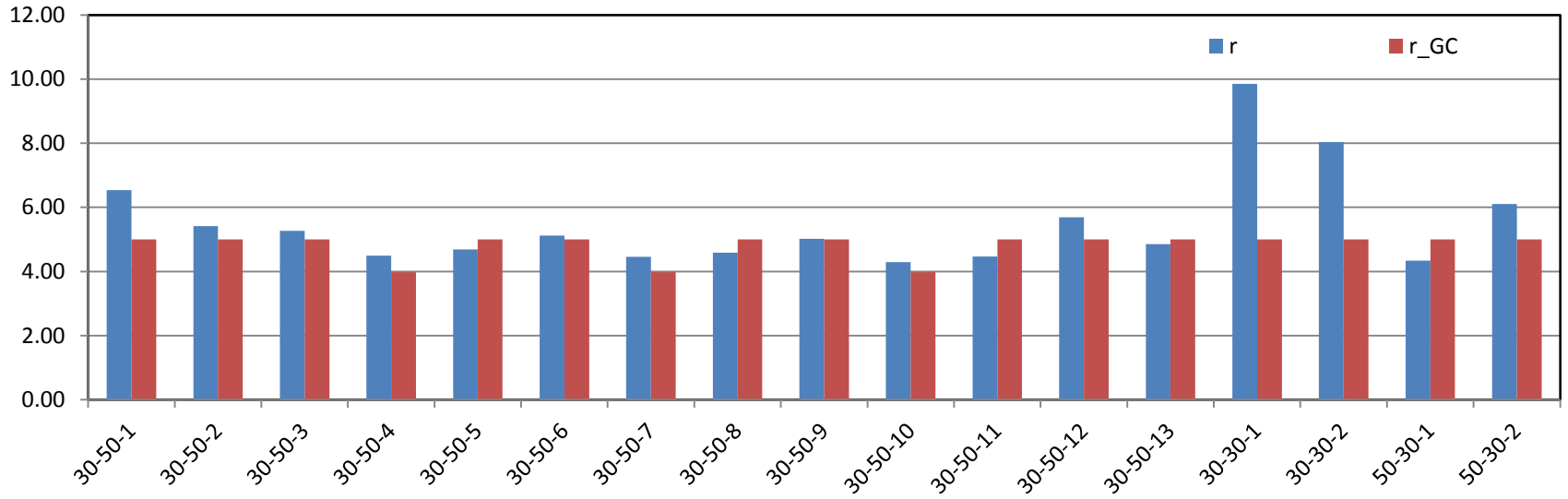
Çelik_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

r_GC = Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

Bina 1 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

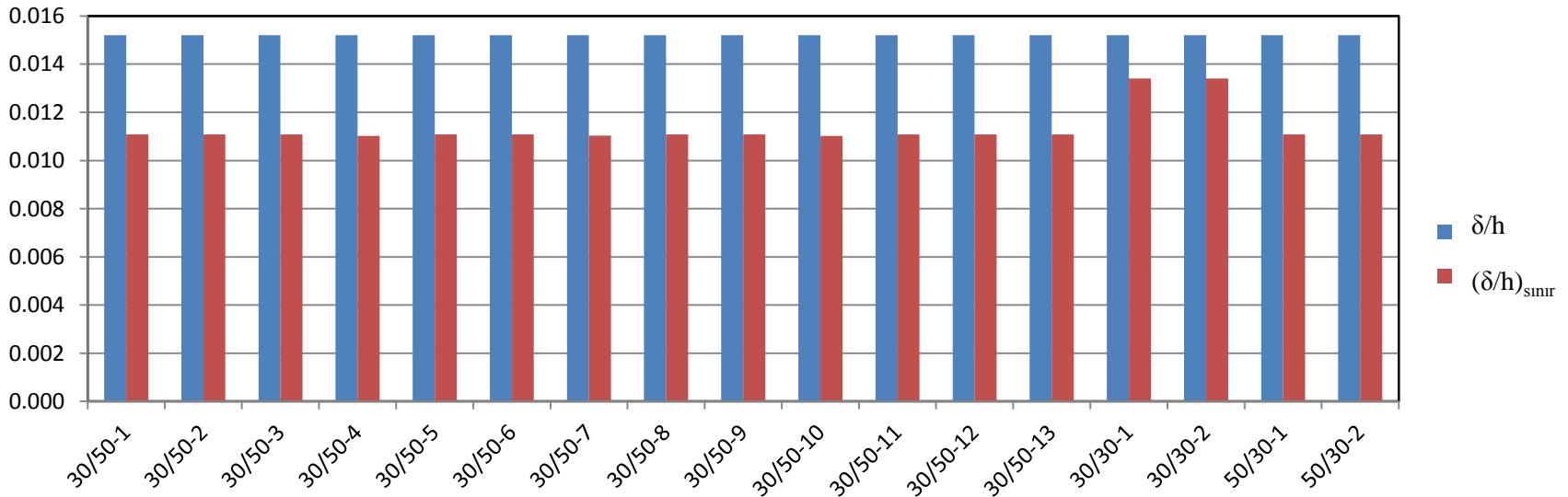
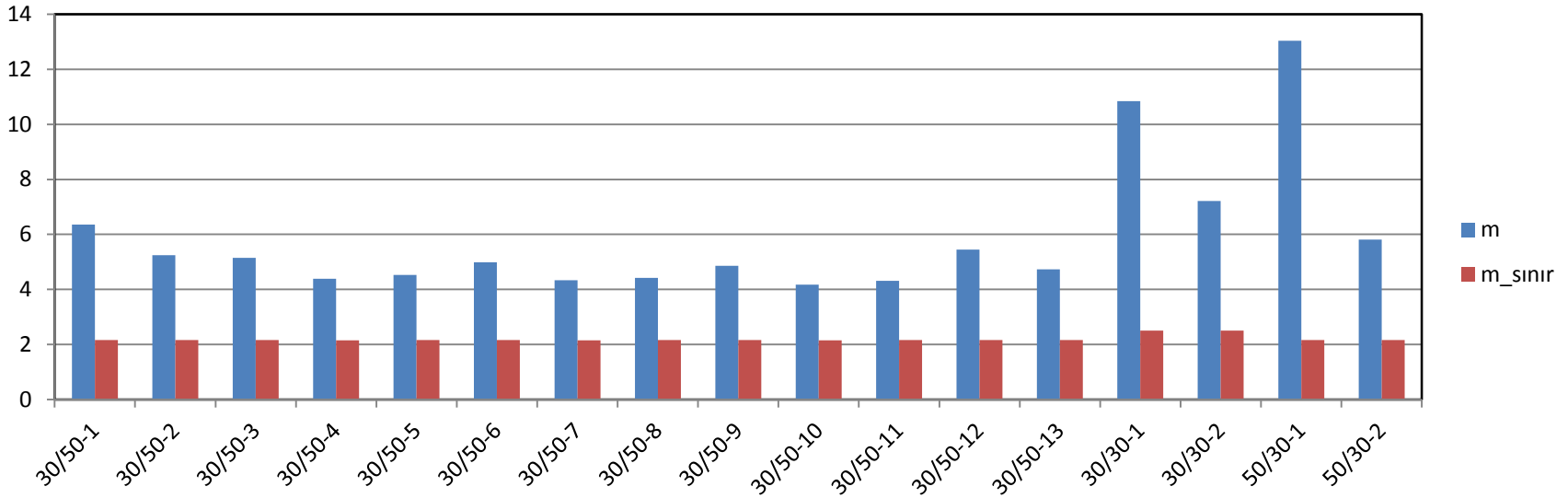

Bina 1 (Doğrusal Yöntem)

Bina 1 (Riskli Bina Tespiti)

Bina 1

Kritik Kat

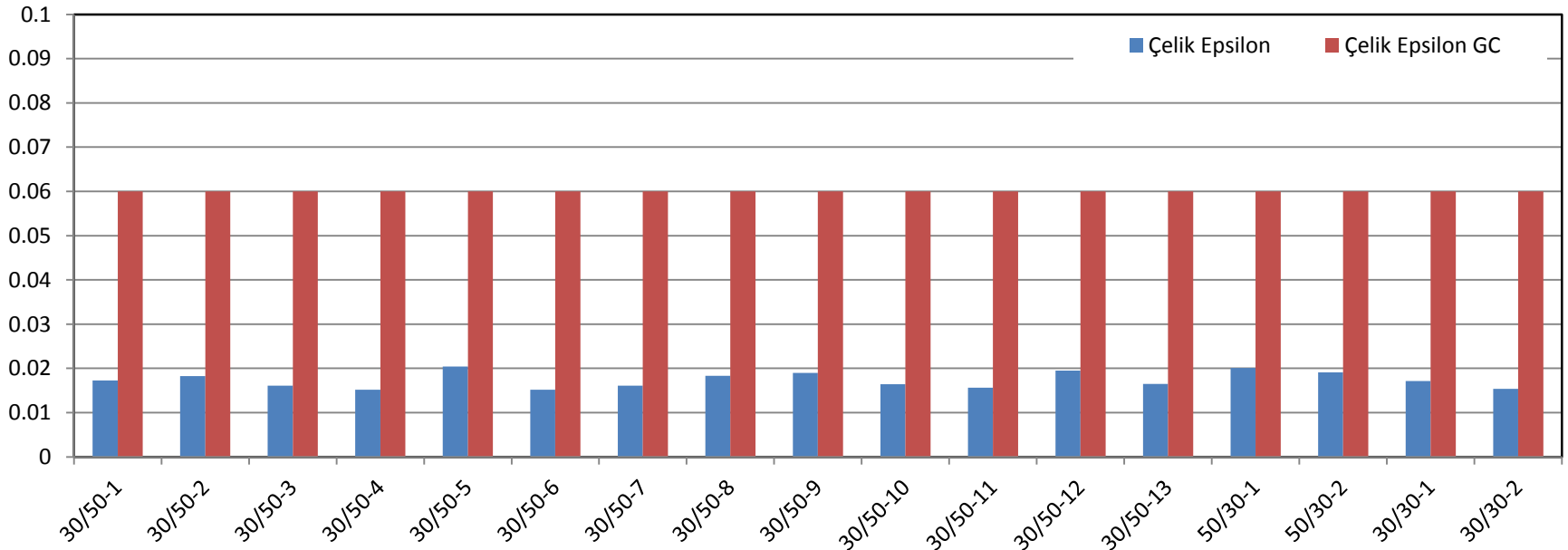
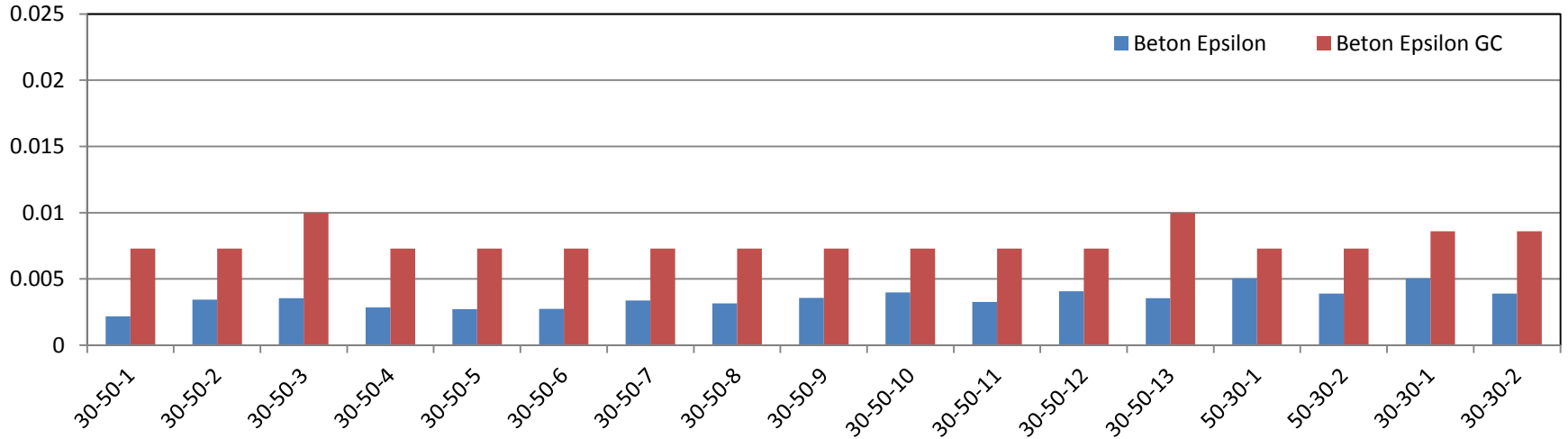
Y yönü Eleman Değerlendirmeleri

Beton_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

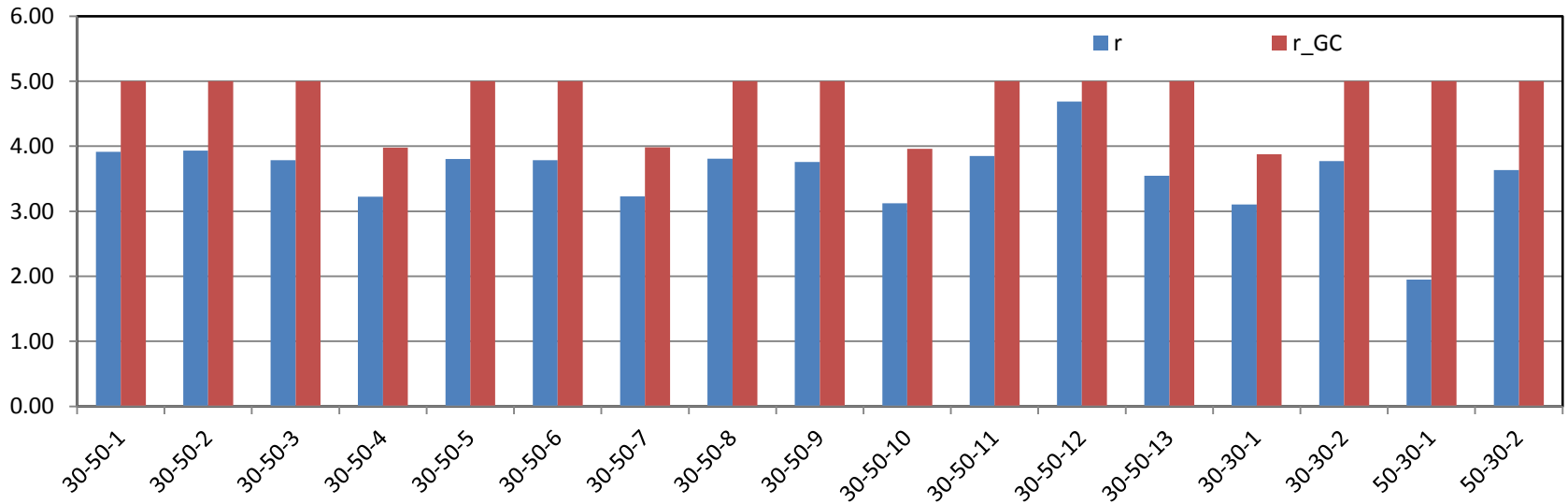
Çelik_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

r_GC = Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

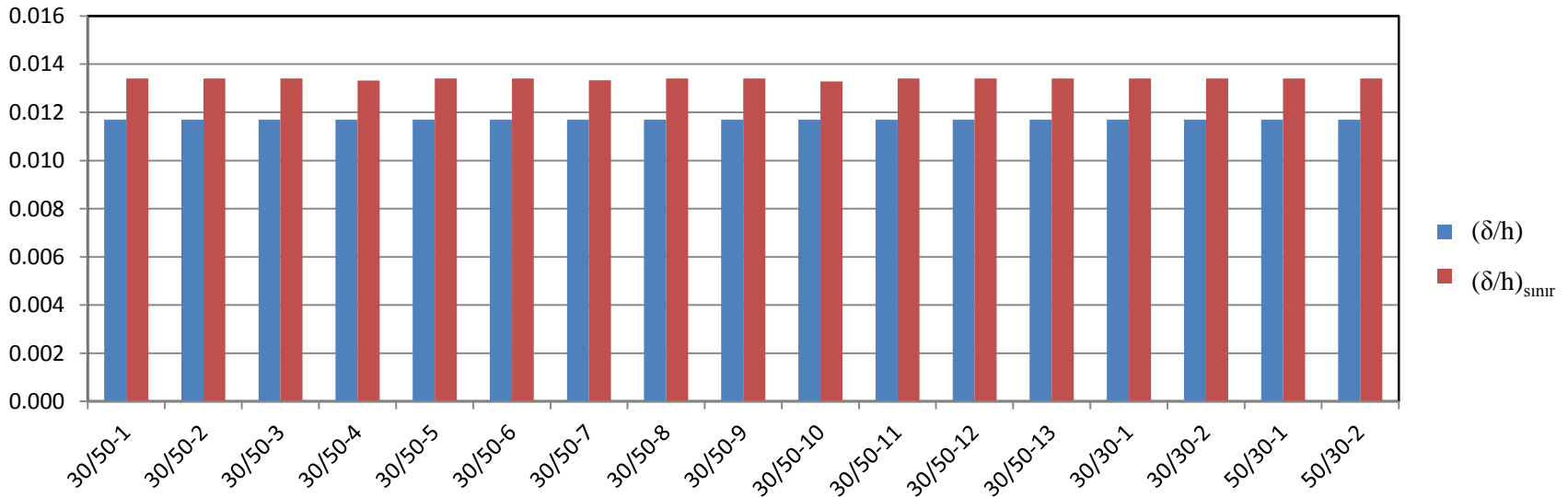
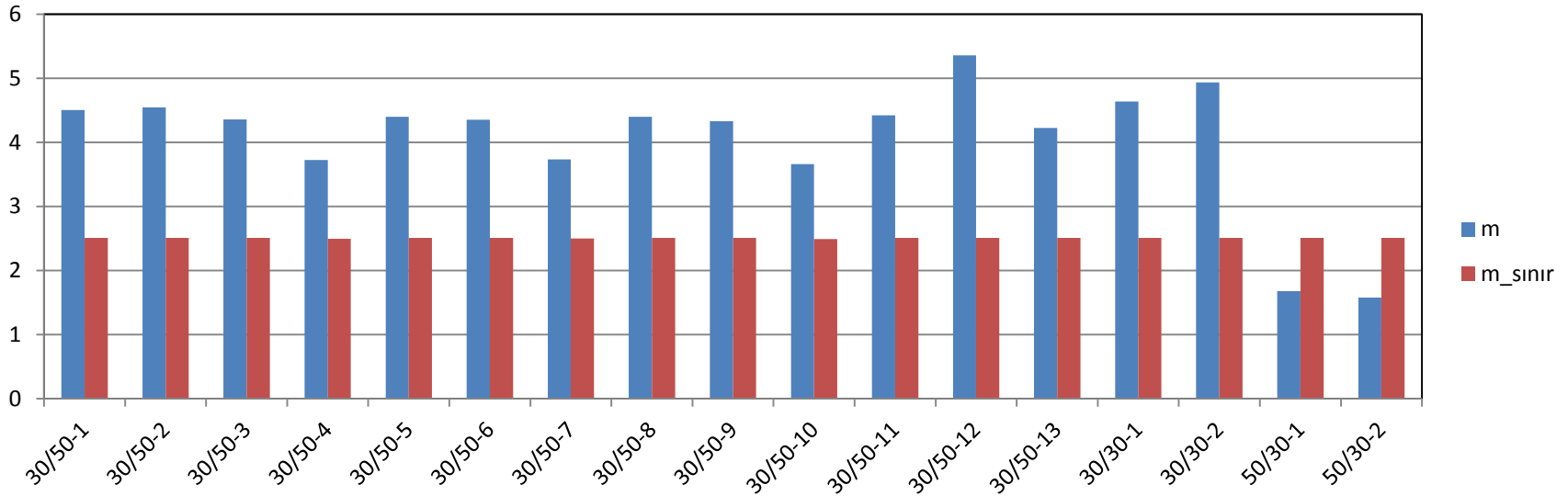
Bina 1 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

Bina 1 (Doğrusal Yöntem)

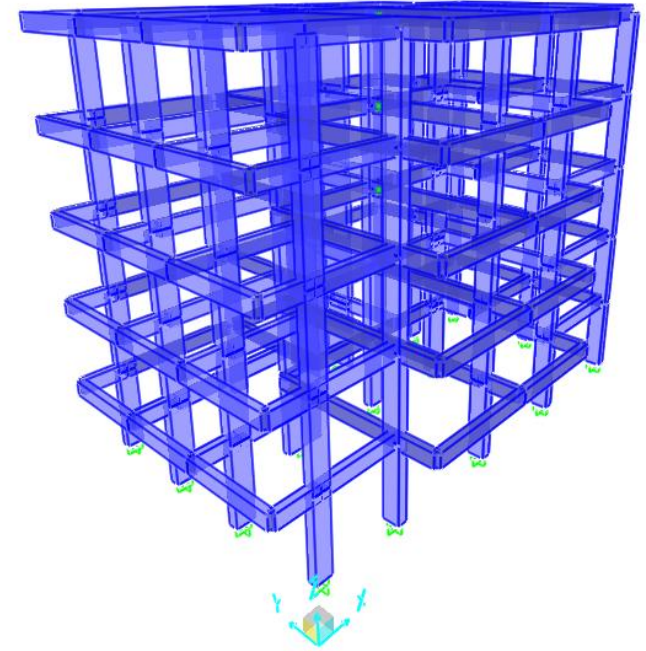
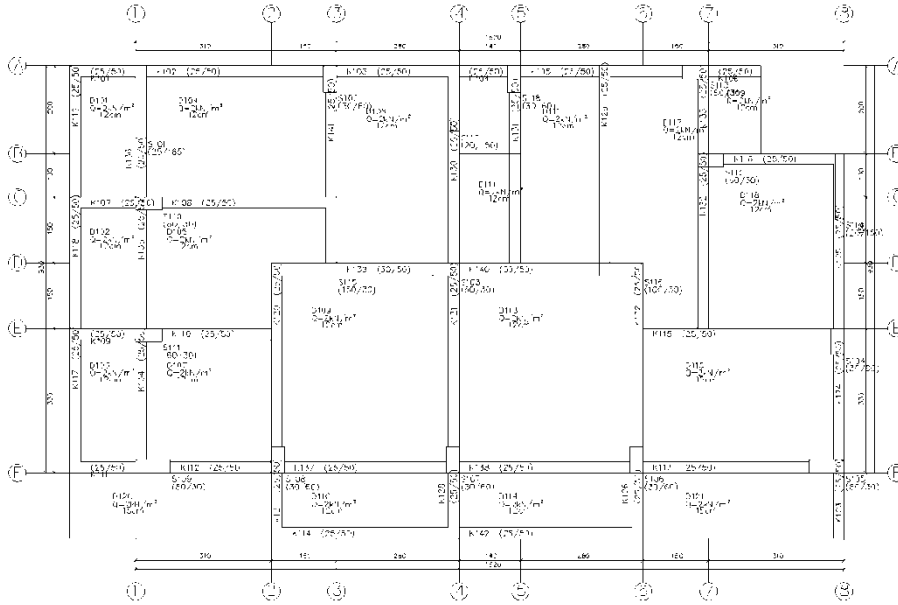
Bina 1 (Riskli Bina Tespiti)

Bina 1 Değerlendirme

- Bina her üç yönteme göre de yetersiz bulunmuştur. Bu sonuçlar binanın deprem performansı ile uyumludur.
- RBTE'ye göre $m/m_{\text{sınır}}$ değerleri 2.0-3.0 arasında, $(\delta/h)/(\delta/h)_{\text{sınır}}$ değerleri ise 0.8-1.5 arasındadır.
- DBYBHY doğrusal olmayan yöntem sonuçları RBTE sonuçlarına yakındır.

Bina 6 (5 Katlı Yeni Tasarım Bina)

Kritik Kat Taşıyıcı Sistemi

Kat Sayısı=Z+4N

Kiriş Boyutları= 25x50 cmxcm

Bina 6

Malzeme Özellikleri:

Mevcut Beton Dayanımı: 25 MPa

Mevcut Donatı Dayanımı: 420 MPa

2. Derece Deprem Bölgesi

Zemin Z2

Tüm Yöntemlerde Uygulanan Yükleme Kombinasyonları

$$G+nQ+E_x$$

$$G+nQ-E_x$$

$$G+nQ+E_y$$

$$G+nQ-E_y$$

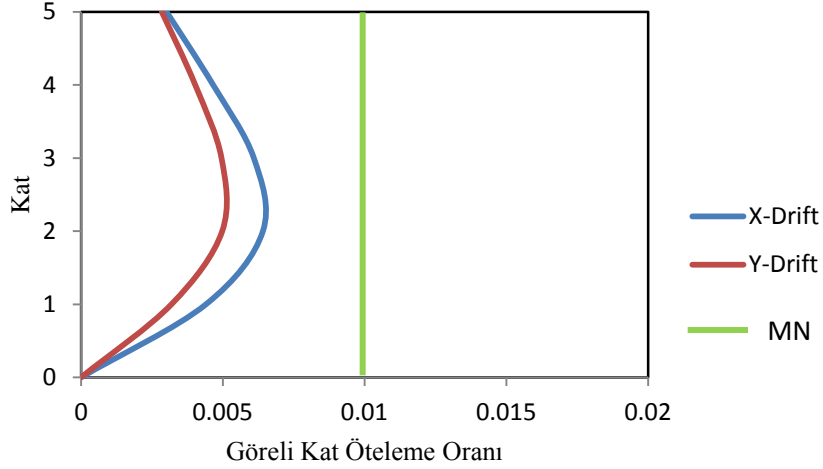

Bina 6

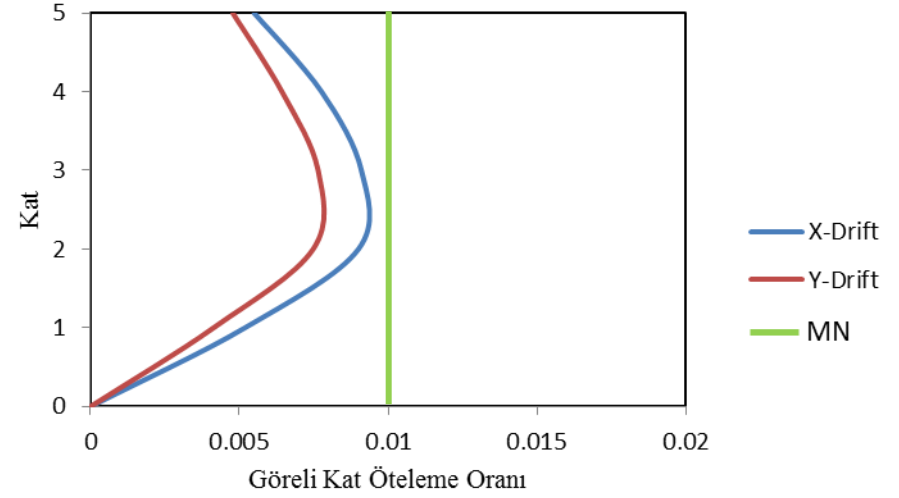
Çözümleme Sonuçları

Yöntem	Performans
Artımsal İtme (DBYBHY 2007)	Can Güvenliği
Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)	Can Güvenliği
RBTY	Risksiz

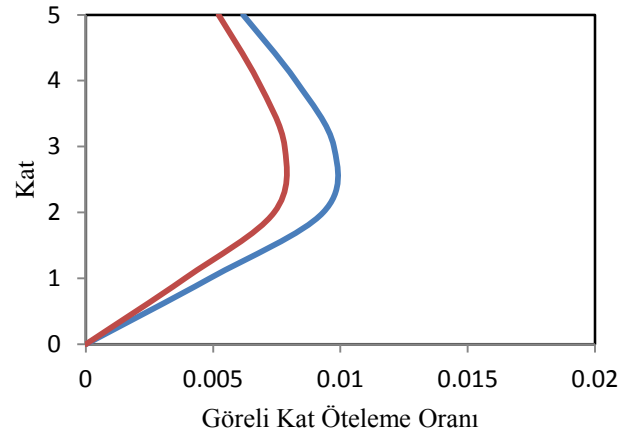
Bina 6

Artımsal İtme (DBYBHY 2007)

Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)

RBTE

Bina 6

Kritik Kat

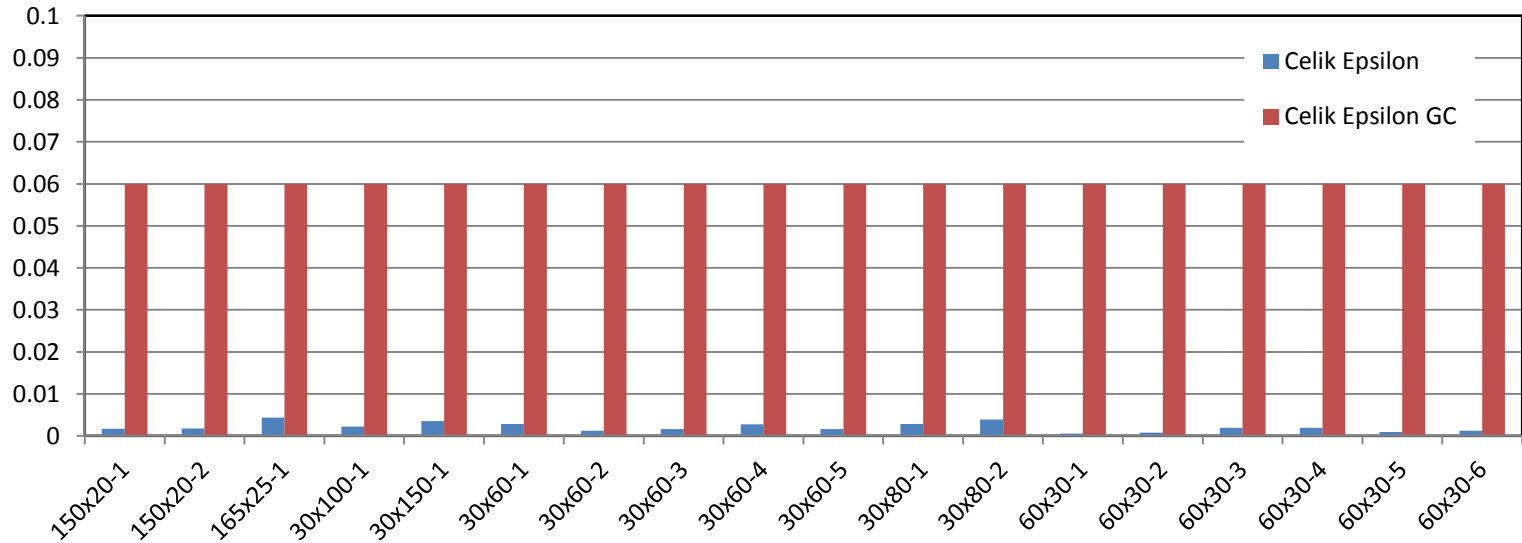
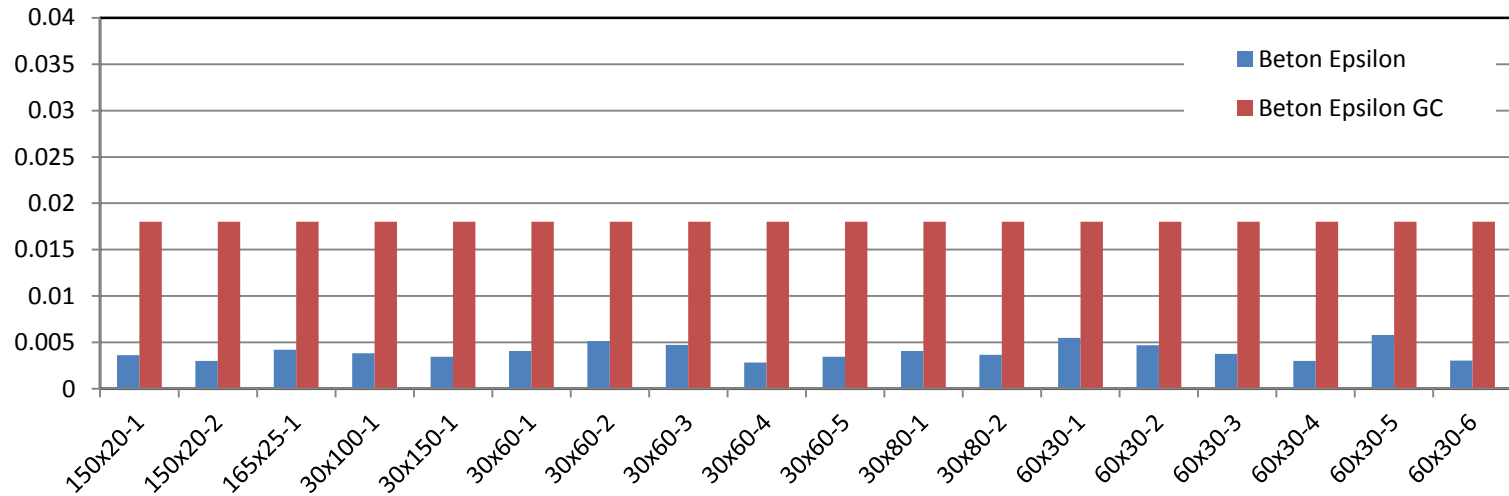
X yönü Eleman Değerlendirmeleri

Beton_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

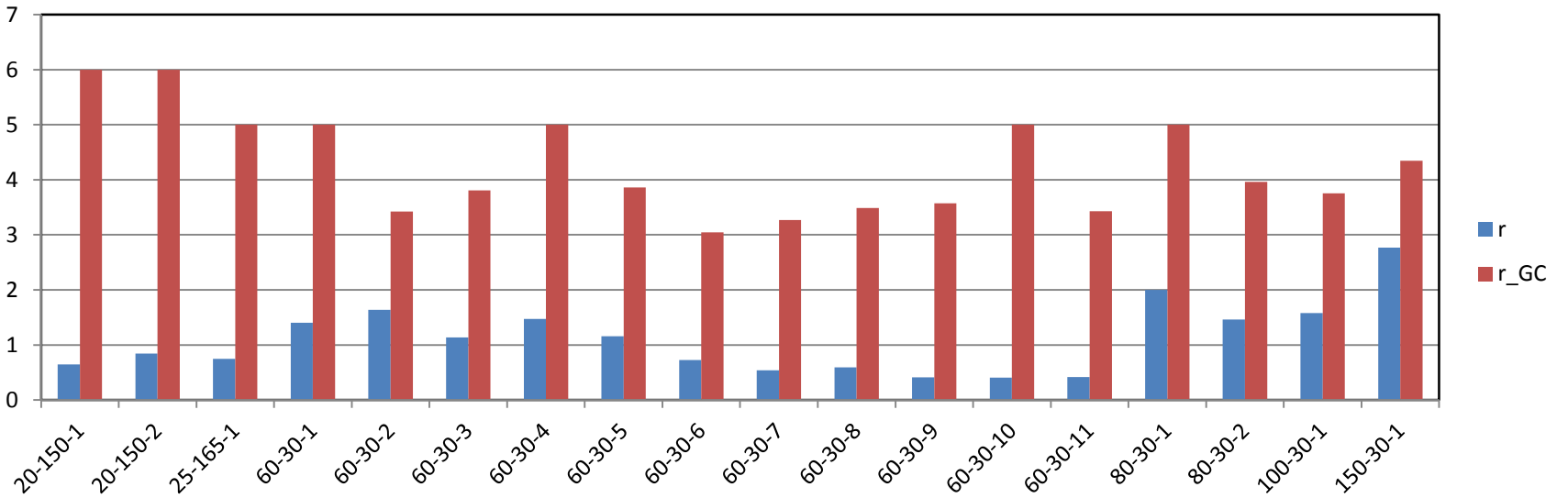
Çelik_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

r_GC = Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

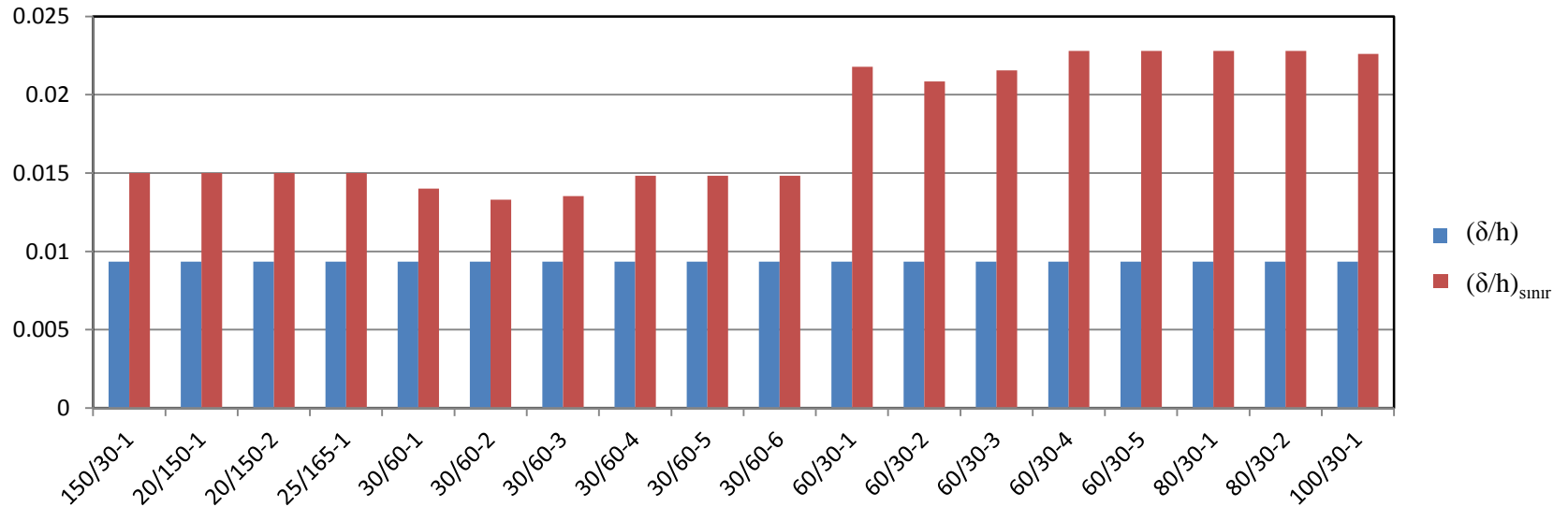
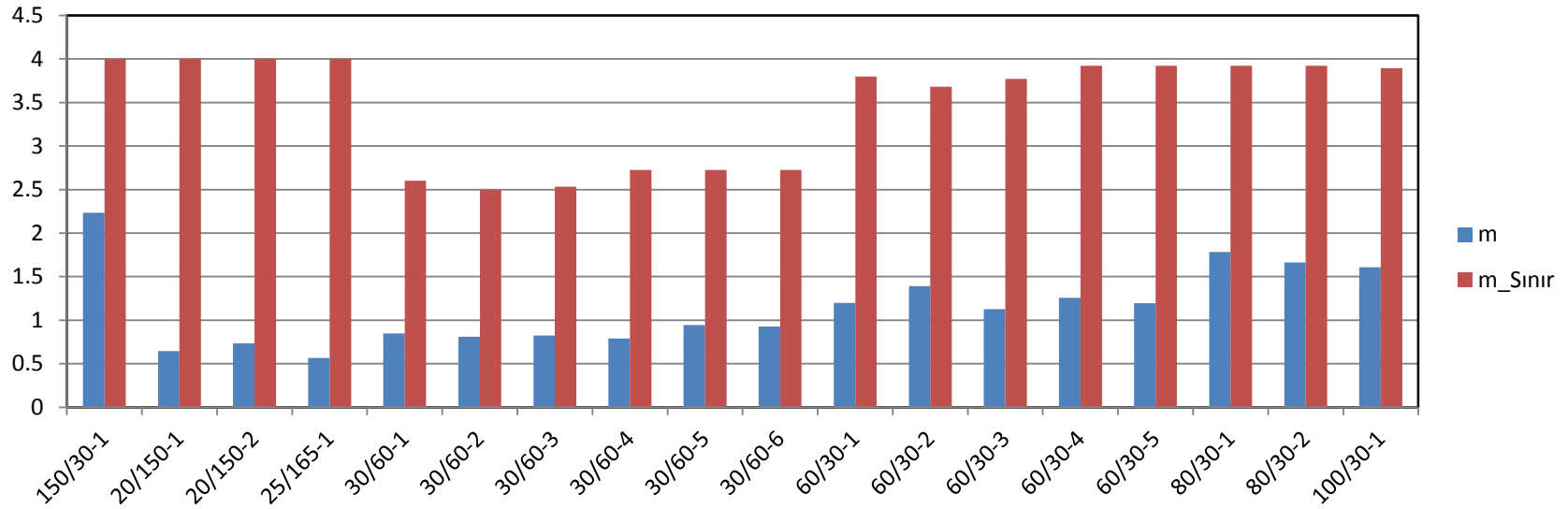
Bina 6 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

Bina 6 (Doğrusal Yöntem)

Bina 6 (Riskli Binaların Tespiti)

Bina 6

Kritik Kat

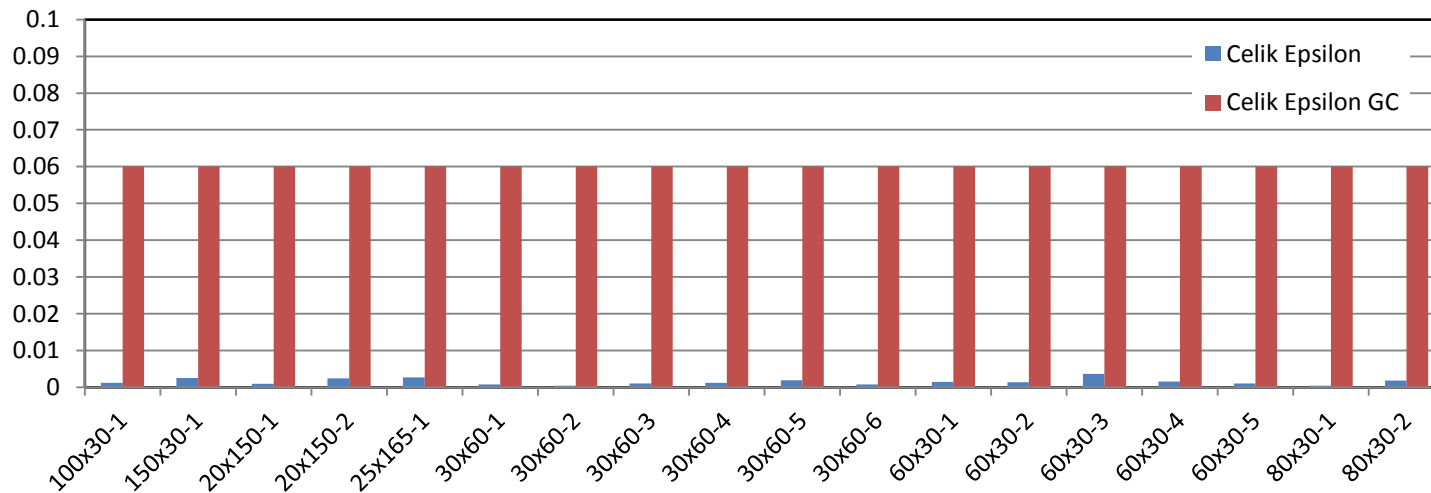
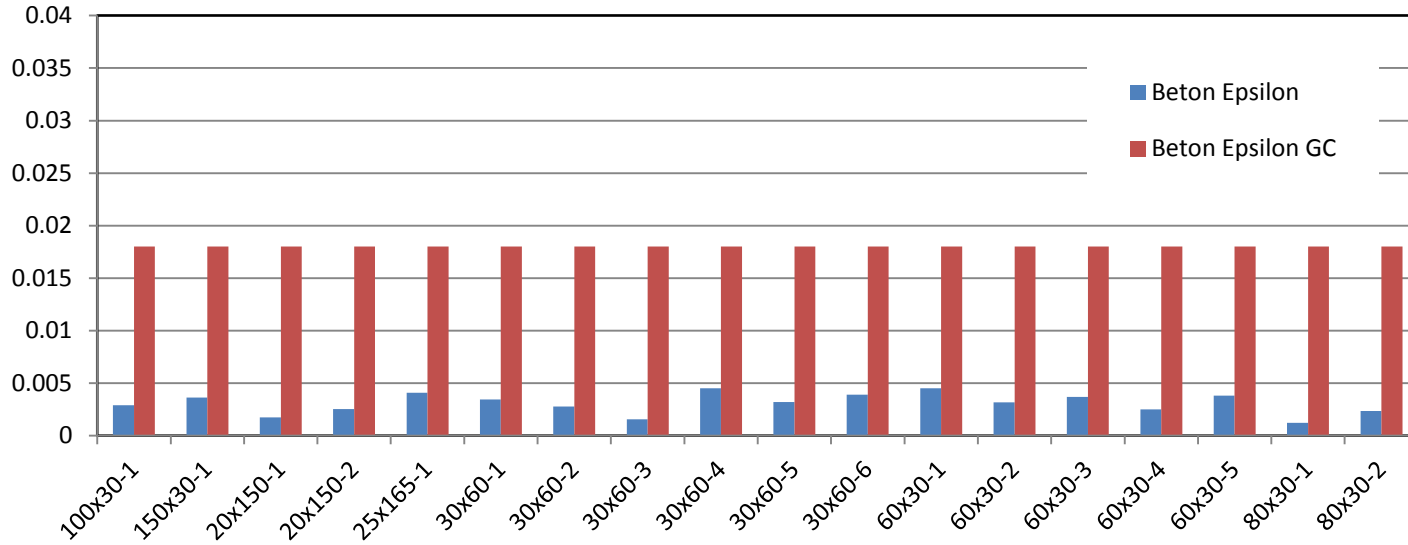
Y yönü Eleman Değerlendirmeleri

Beton_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

Çelik_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

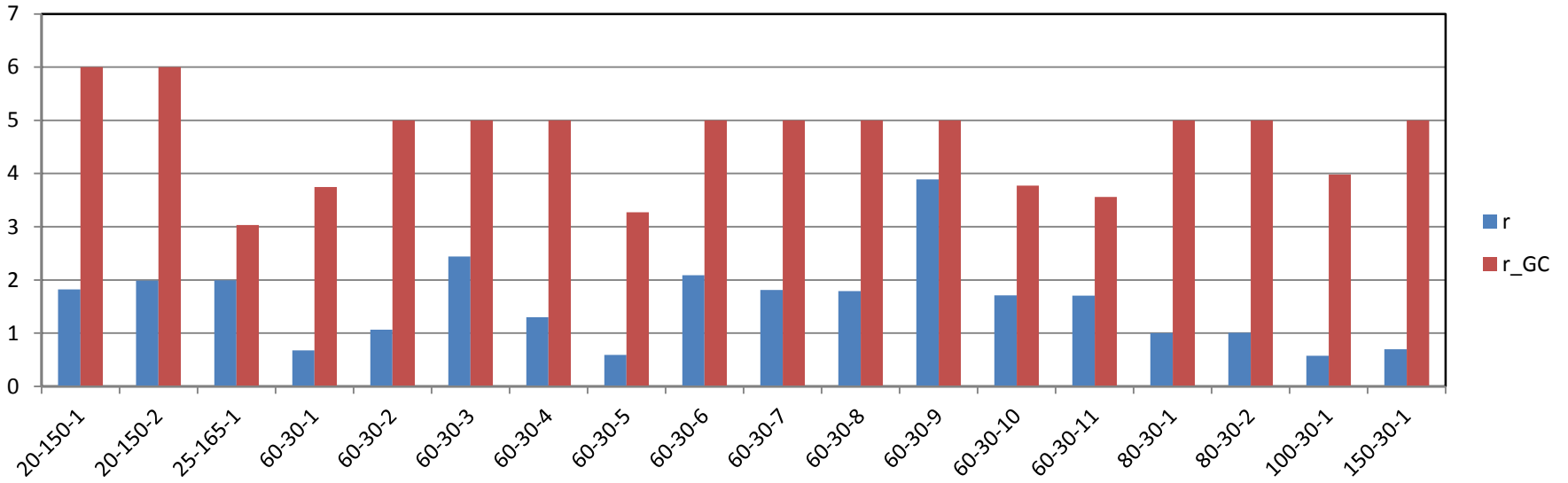
r_GC = Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

Bina 6 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

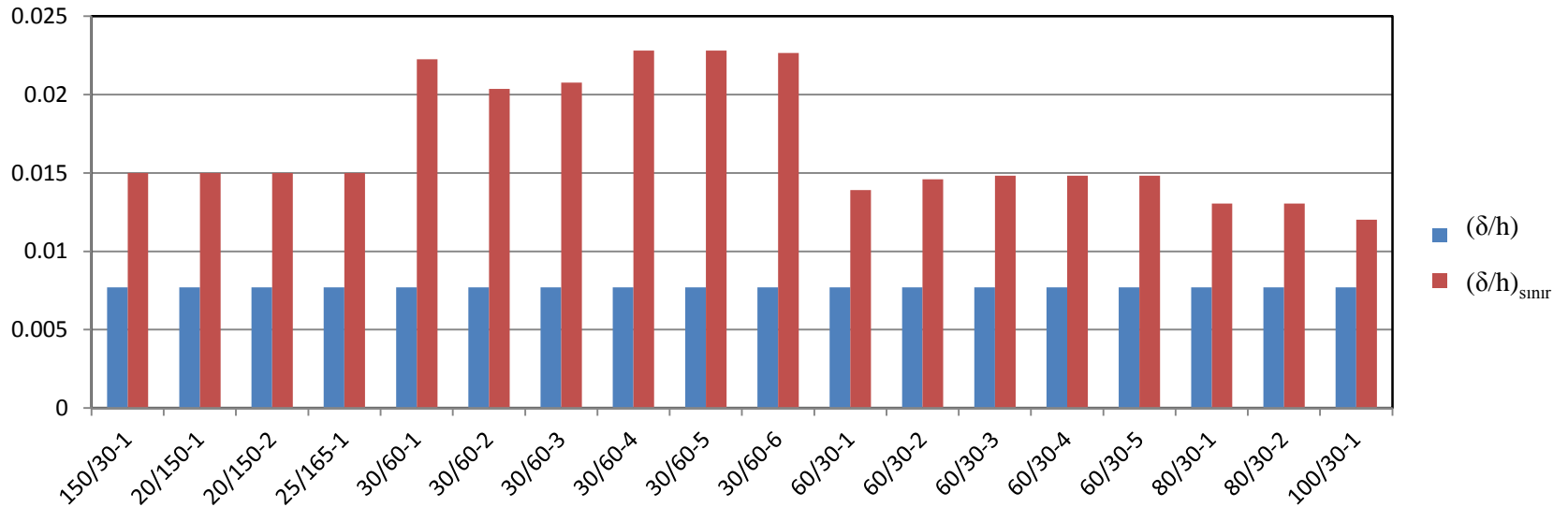
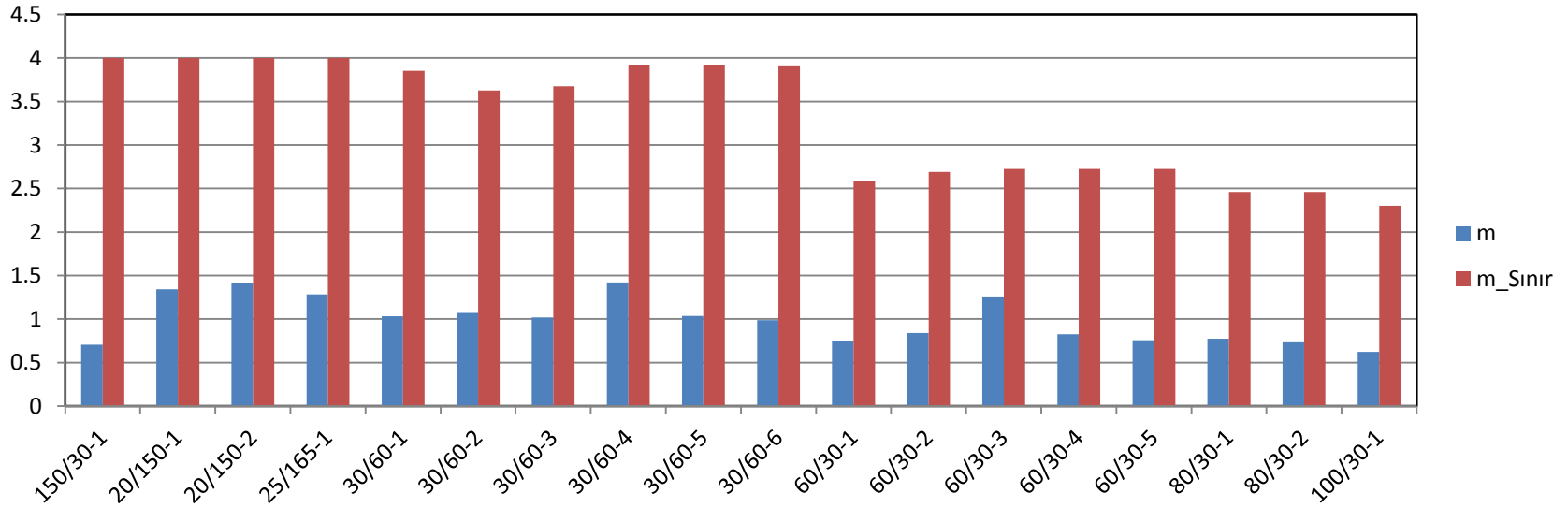

Bina 6 (Doğrusal Yöntem)

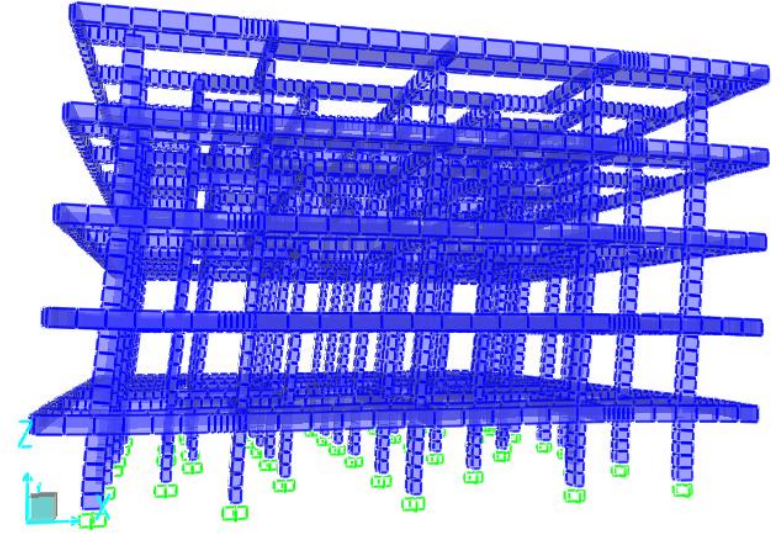
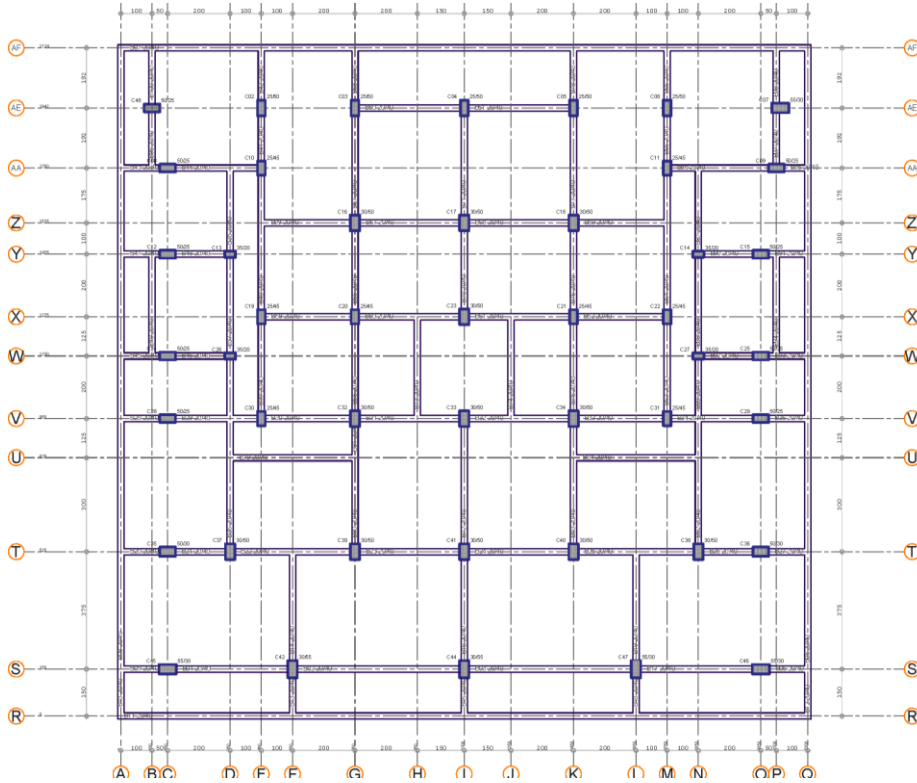
Bina 6 (Riskli Bina Tespiti)

Bina 6 Değerlendirme

- Bina her üç yönteme göre de yeterli bulunmuştur.
- RBTE'ye göre $m/m_{\text{sınır}}$ değerleri 0.25-0.5 arasında, $(\delta/h)/(\delta/h)_{\text{sınır}}$ değerleri ise 0.5-0.7 arasındadır.
- DBYBHY doğrusal elastik yöntem sonuçları RBTE sonuçlarına yakındır.
- DBYBHY doğrusal elastik olmayan yöntemdeki talep kapasite oranları RBTE'ye göre daha düşüktür.

Bina 10 (1970 Öncesi İnşa Edilmiş)

Kritik Kat Taşıyıcı Sistemi

Kat Sayısı=B+Z+3N

Kiriş Boyutları= 20x50 ve 12x50 cmxcm

Bina 10

Malzeme Özellikleri:

Mevcut Beton Dayanımı: 12 MPa

Mevcut Donatı Dayanımı: 220 MPa

1. Derece Deprem Bölgesi

Zemin Z2

Tüm Yöntemlerde Uygulanan Yükleme Kombinasyonları

$G+nQ+E_x$

$G+nQ-E_x$

$G+nQ+E_y$

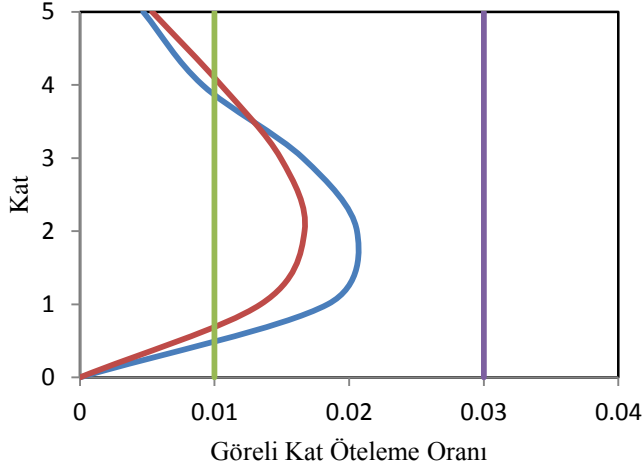
$G+nQ-E_y$

Bina10

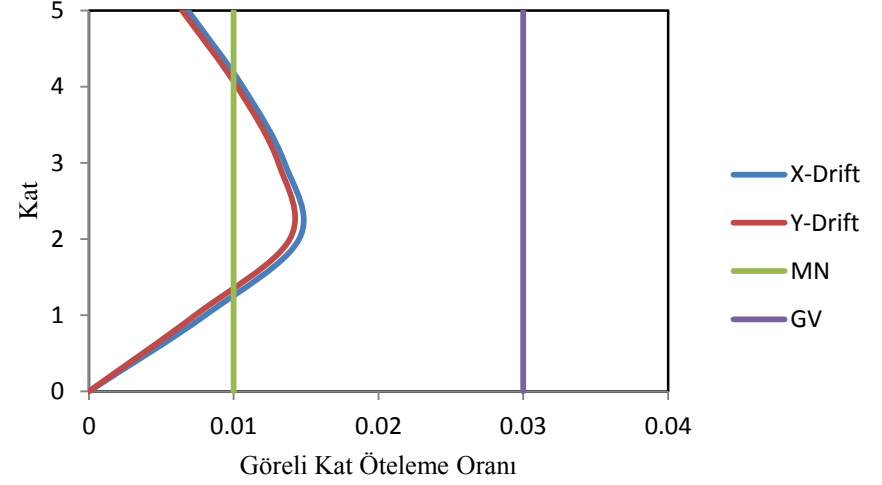
Çözümleme Sonuçları

Yöntem	Performans
Artımsal İtme (DBYBHY 2007)	Göçme
Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)	Göçme
RBTY	Riskli

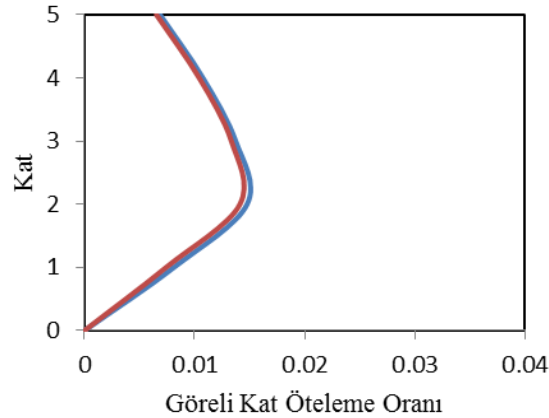
Bina 10

Artımsal İtme (DBYBHY 2007)

Doğrusal Hesap (DBYBHY 2007)

RBTE

Bina 10

Kritik Kat

X yönü Eleman Değerlendirmeleri

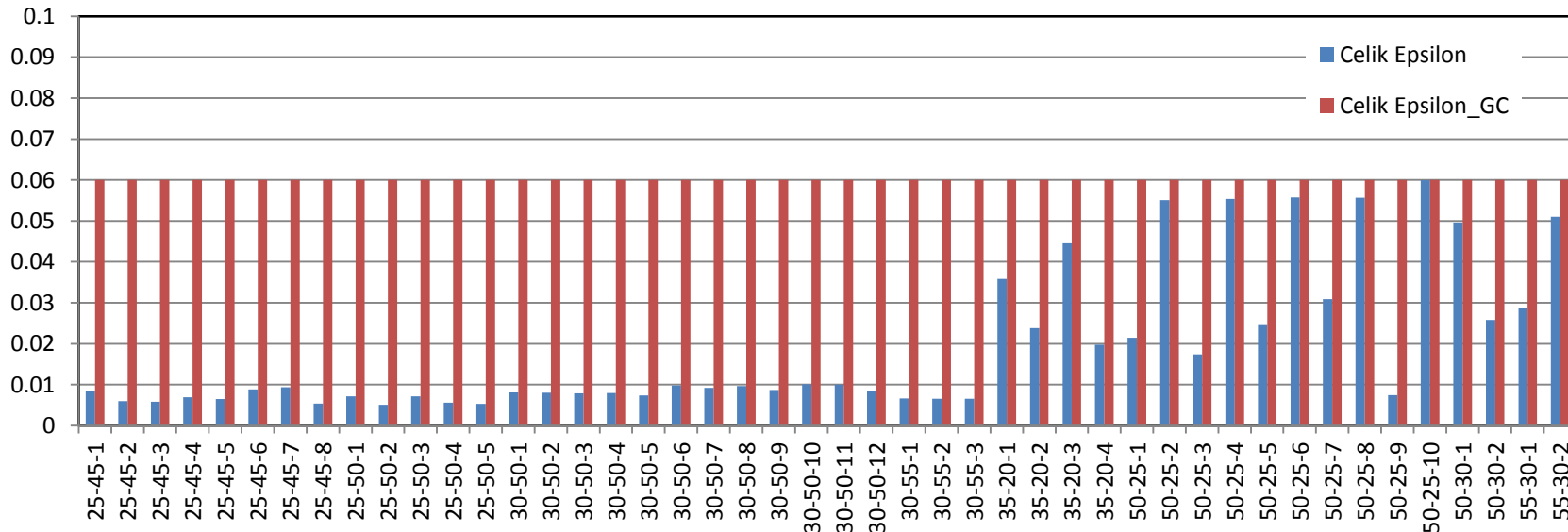
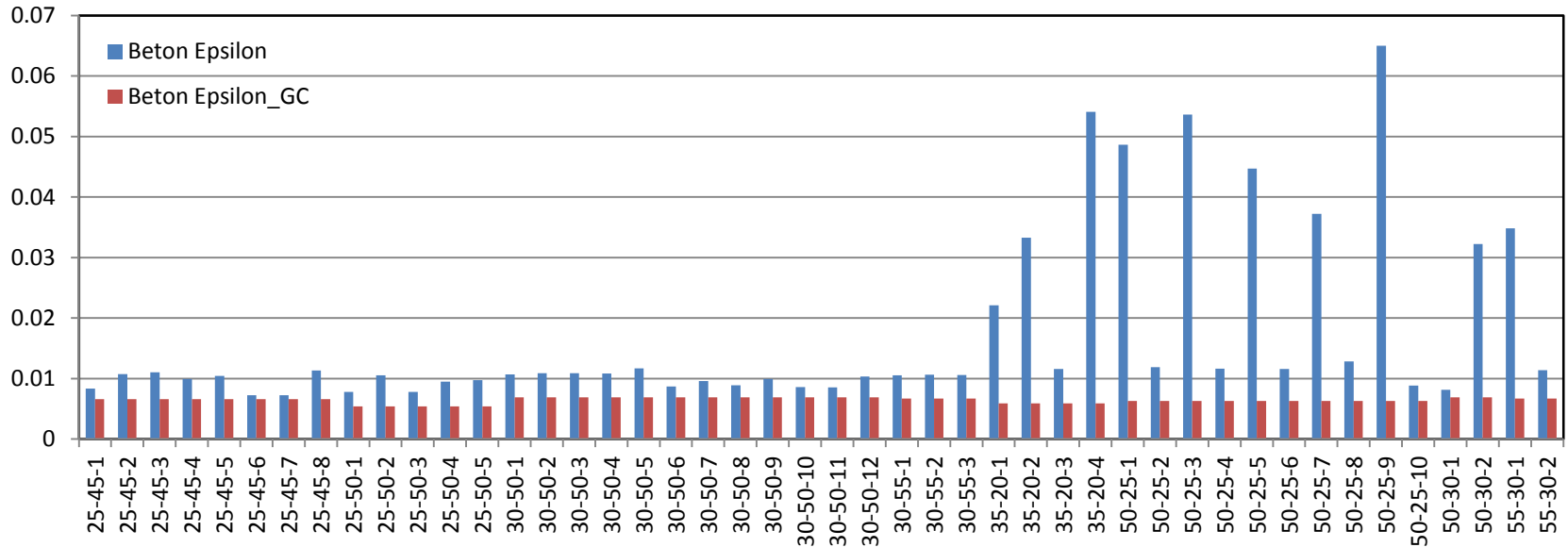
Beton_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

Çelik_Epsilon_GC = Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

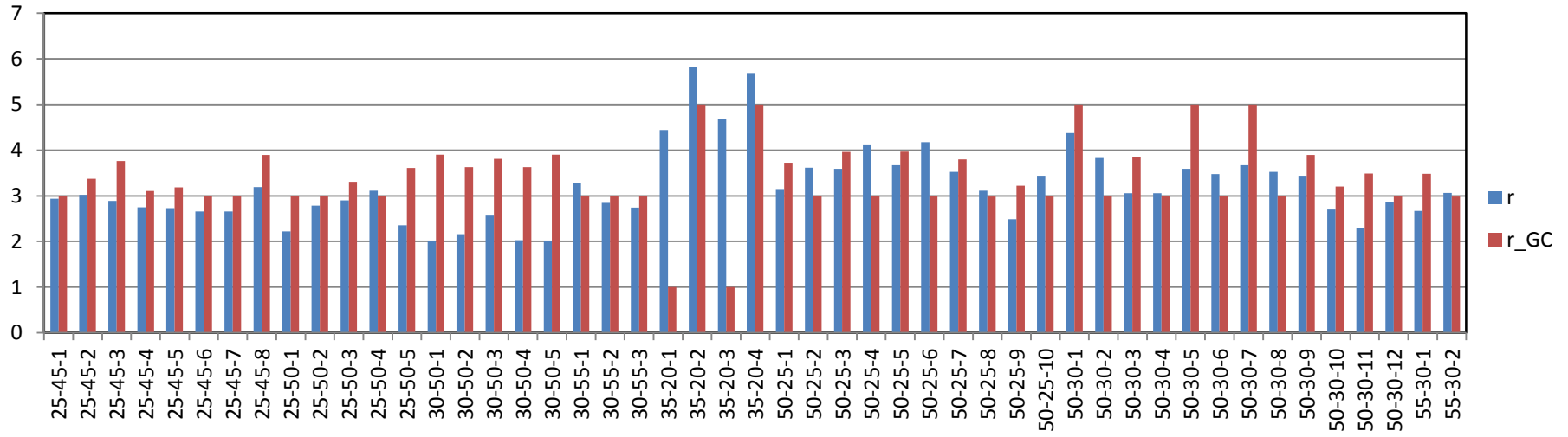
r_GC = Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

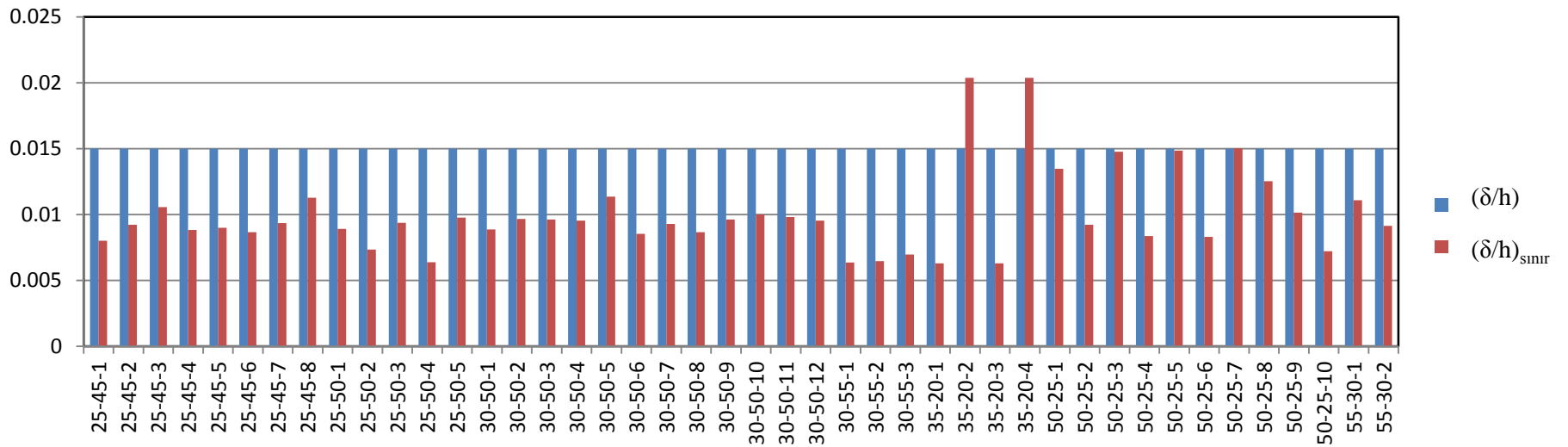
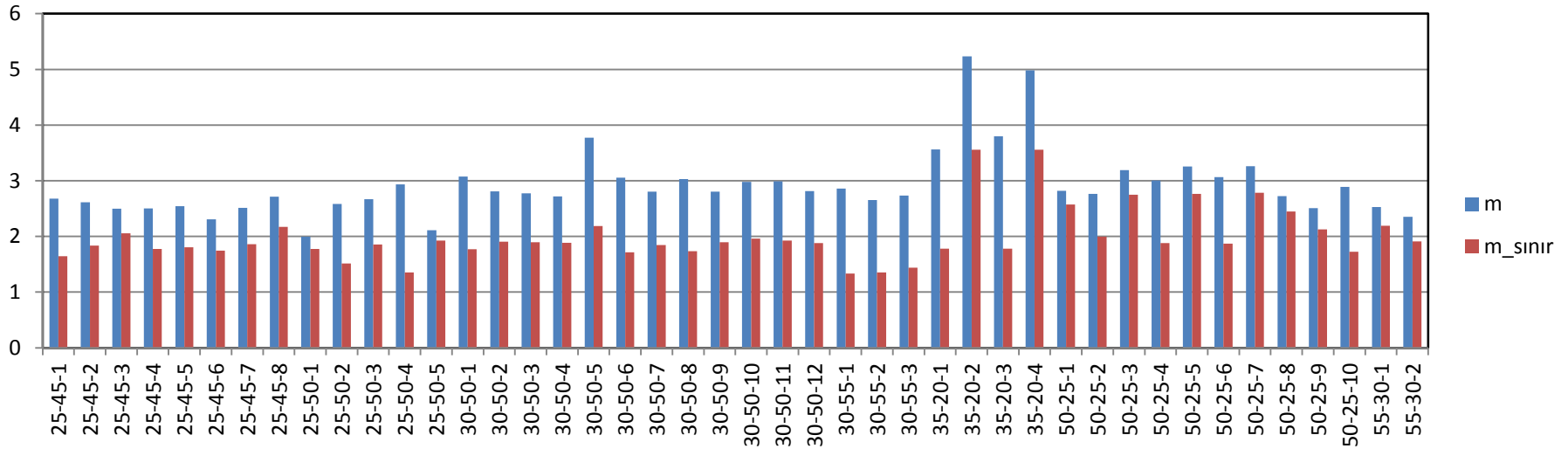
Bina 10 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

Bina 10 (Doğrusal Yöntem)

Bina 10 (Riskli Bina Tespiti)

Bina10

Kritik Kat

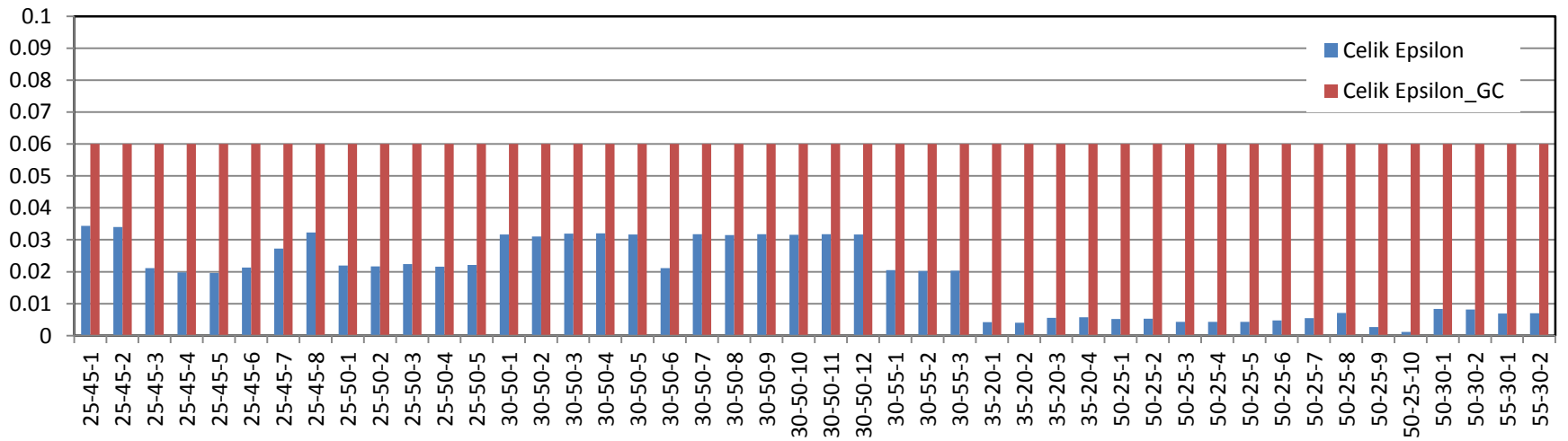
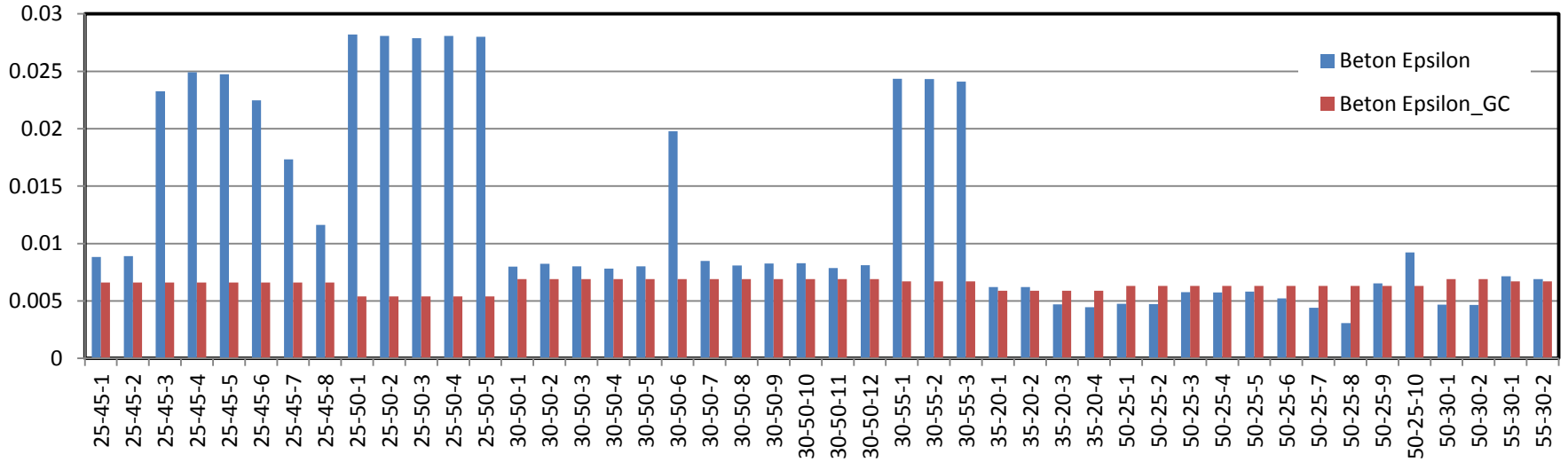
Y yönü Eleman Değerlendirmeleri

Beton_Epsilon_GC= Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen beton şekildeğiştirme limiti

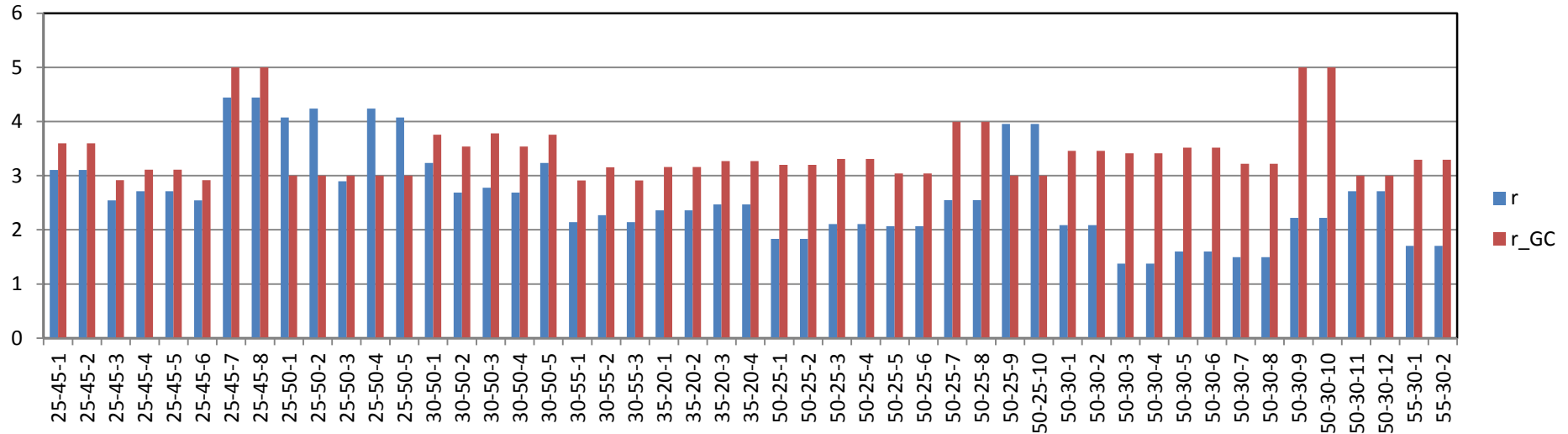
Çelik_Epsilon_GC= Doğrusal olmayan yöntemde 'Göçme' limitine karşı gelen çelik şekildeğiştirme limiti

r_GC= Doğrusal yöntemde 'Göçme' durumuna karşı gelen r katsayısı

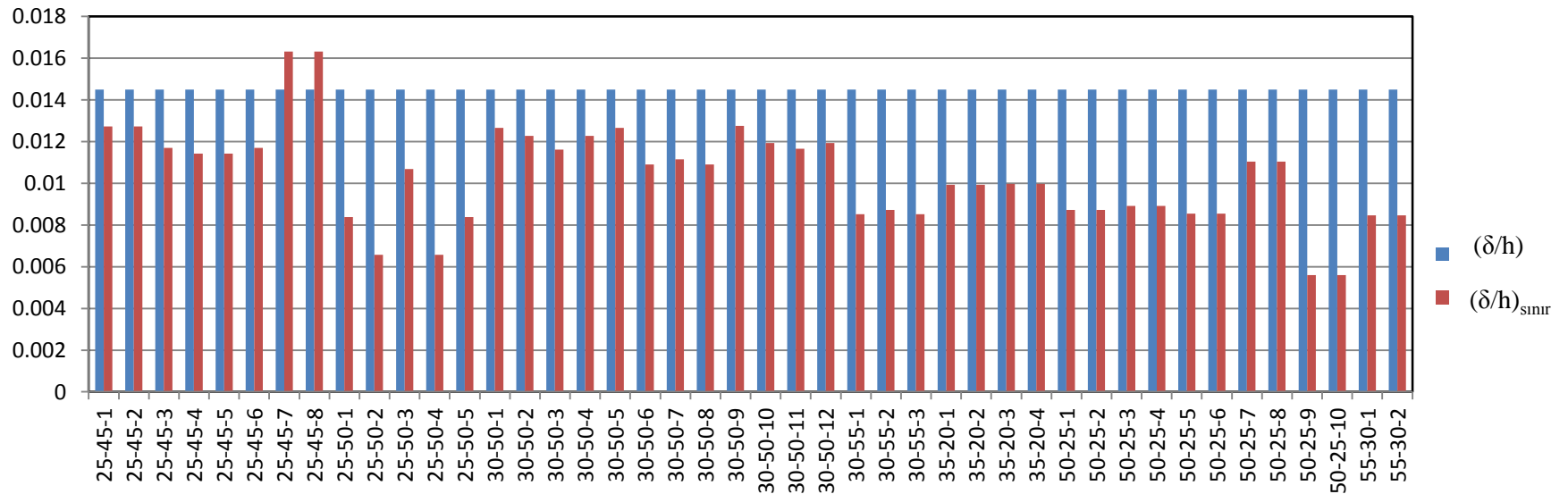
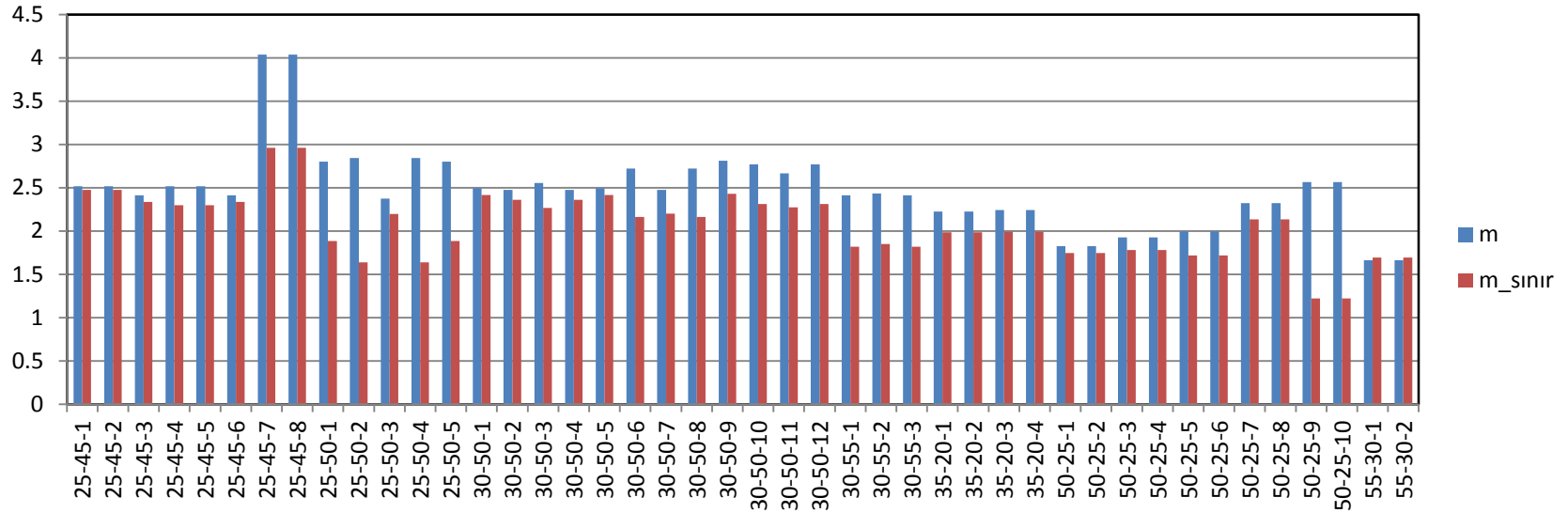
Bina 10 (Doğrusal Olmayan Yöntem)

Bina 10 (Doğrusal Yöntem)

Bina10 (Riskli Bina Tespiti)

Bina 10 Değerlendirme

- Bina her üç yönteme göre de yetersiz bulunmuştur.
- RBTE'ye göre $m/m_{\text{sınır}}$ değerleri 1.0-2.0 arasında, $(\delta/h)/(\delta/h)_{\text{sınır}}$ değerleri ise 0.8-1.4 arasındadır.
- DBYBHY doğrusal elastik yöntem sonuçları RBTE sonuçlarına yakındır.